

การจัดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในจังหวัดเพชรบุรี

Cultural Tourist spot Management Phetchaburi Province

สุภาวณี ไบว์สุวรรณ¹, ภคมน โภคะธีรกุล², วรสิทธิ์ เจริญพุด³ และ ชาวฤทธิ์ ชาวแสงรัตน์⁴

Supawinee Bowsuwan¹, Pakamon Pokathirakul², Vorsit Charernpud³ and Chawarit Chasaengrat⁴

^{1,2,3,4}วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

^{1,2,3,4} Rajamangala Rattanakosin College of Innovative Management, Thailand.

E-mail: ¹Supawinee.bow@rmutr.ac.th, ²Pakamon999@hotmail.com, ³Worasisit@yahoo.com, ⁴m_chaowarit@hotmail.com

Received January 22, 2022; Revised March 9, 2022; Accepted March 11, 2022

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีความสำคัญ เนื่องจากเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ได้เรียนรู้และทำความเข้าใจถึงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอย่างแท้จริงผ่านงานสถาปัตยกรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การบันทึกเรื่องราวในแต่ละยุคสมัยและวิถีชีวิตของคนในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ส่งผลให้นักท่องเที่ยวตระหนักถึงคุณค่าเกิดคุณค่าความภาคภูมิใจในวัฒนธรรมของตนเอง และสร้างรายได้ให้กับประชาชนและจังหวัด เพชรบุรีเป็นจังหวัดภาคกลางตอนล่างที่มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวแต่การจัดการการท่องเที่ยวจะต้องปรับปรุงและพัฒนา สำคัญในการจัดการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สถานพยาบาลที่น่าเชื่อถือและเพียงพอ ด้านการคมนาคม เพิ่มสัญญาณจราจรเพื่อลดอุบัติเหตุ ด้านโรงแรมและที่พัก ควรกระจายตัวในทุกอำเภอ การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว จัดทำแนะนำคู่มือร้านอาหารพัฒนาการให้บริการของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การจัดการ; แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม; จังหวัดเพชรบุรี

Abstract

Cultural tourism is important because it allows Thai and foreign tourists to learn and understand the history and culture through the architecture, tradition, chronicle in each era, and the way of life of people in that tourist destination. As a result, tourists realize the value, pride in their own culture and generate income for the people and the province. Phetchaburi Province is located in the lower central region with cultural attractions that attract tourists, but tourism management must be improved and

developed life and property safety. There should be a reliable and adequate medical facility. In terms of transportation, traffic signals should be increased to reduce accidents. Hotels and accommodation, there should be distributed in every district. In tourism publicity, restaurant guides should be prepared and staff service development related to tourism management should be developed.

Keywords: Management; Cultural tourist Spot; Phetchaburi Province

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจัดได้ว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในระดับโลก โดยมีการจ้างงานสูงถึง 192.3 ล้านคน สำหรับประเทศไทยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ โดยมีการจ้างงานประมาณ 1.94 ล้านคน หรือประมาณร้อยละ 5.3 ของอัตราการจ้างงานทั้งหมดของประเทศ (สำนักงานการพัฒนาการท่องเที่ยว, 2550) นอกจากนี้การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสม จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนผ่านทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน และการเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชุมชนเพื่อเป็นความภูมิใจของคนในท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างไม่เหมาะสมอาจนำไปสู่ผลกระทบต่อชุมชน อันได้แก่ ค่าครองชีพที่สูงขึ้นของคนในชุมชน อัตราการเกิดอาชญากรรมที่สูงขึ้น การเพิ่มขึ้นของมลพิษ และการเสื่อมถอยของวัฒนธรรมพื้นเมืองและวิถีชีวิตที่เคยมีอยู่ ทั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นมีความพิเศษ ตรงที่นักท่องเที่ยวจะเน้นที่การศึกษาหาความรู้ในพื้นที่หรือบริเวณที่มีคุณลักษณะที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม สถานที่ดังกล่าวจะมีการบอกเล่าเรื่องราวในการพัฒนาทางสังคมและมนุษย์ผ่านทางประวัติศาสตร์อันเป็นผลเกี่ยวเนื่องกับวัฒนธรรม องค์ความรู้ และการให้คนุ ค่าของสังคม โดยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของคนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม หรือขนบธรรมเนียมประเพณีซึ่งนอกเหนือจากสถานที่แล้ว เทศกาลและงานฉลอง รวมไปถึงสินค้าพื้นเมืองในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น ประเพณีวันสารทเดือนสิบของจังหวัดนครศรีธรรมราช ประเพณีลากพระและประเพณีปล่อยเต่าของจังหวัดพังงา ประเพณีบุญบั้งไฟลำนางรองและประเพณีการแห่เรือของ จังหวัดเพชรบุรี จัดได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวที่มีคุณค่าเชิงวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการอนุรักษ์และการพัฒนามรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ต่อไปนั้น เป็นเรื่อง สำคัญ เพราะนอกจากจะเป็นความภาคภูมิใจในของประเทศแล้ว ยังมีคุณค่าที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปศาสตร์สุนทรียศาสตร์ ชาติพันธุ์วิทยา และมานุษยวิทยา อีกทั้งยังสามารถส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน และประเทศผ่านทางการท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่ากังวลว่าผลจากการท่องเที่ยวที่เพิ่มสูงขึ้น จะนำไปสู่ความเสื่อมโทรมของสถานที่ท่องเที่ยว และการสูญเสียมูลค่าทางวัฒนธรรม จึงอาจจะกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวเปรียบเสมือนดาบสองคมถ้าไม่มีการวางแผนอย่างเหมาะสม การจัดการเพื่อรักษาสมดุลของการพัฒนาการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมจึงเป็นเรื่อง

สำคัญเพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (กาญจนา แสงลัมสุวรรณ และศรinya แสงลัมสุวรรณ, 2555) เพื่อจะได้การจัดการที่เป็นระบบและมีประสิทธิผลจึงทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเริ่มจาก

แนวคิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ ความประทับใจ ประสบการณ์ที่ดึงดูดของนักท่องเที่ยว และยกระดับชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งถ้าพิจารณาประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจะมีความหลากหลายมาก จำแนกแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้ 1. แหล่งความเป็นอยู่และวิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเภทนี้ผู้มาเยี่ยมชมสามารถสังเกตความเป็นอยู่ และวิถีชีวิตของชุมชนนั้น เช่น ชุมชนของชนเผ่าคุณยววัฒนธรรม คุณค่าต่อส่วนรวมอยู่ที่การรักษาความหลากหลายของเชื้อชาติ คุณค่าต่อผู้เยี่ยมชมอยู่ที่การได้รับความรู้ วิสัยทัศน์ ความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชนเผ่าต่าง ๆ และภูมิปัญญาของชนเผ่า รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชมวิถีชีวิตในชนบท ซึ่งหมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิตและผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ มีความโดดเด่น เพื่อความเพลิดเพลิน ได้ความรู้จากผลงานสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน เข้าใจวัฒนธรรมท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึก ต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม 2. แหล่งวัฒนธรรมประเพณีและหัตถกรรมพื้นเมือง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเภทนี้ผู้เยี่ยมชมสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีและซื้อสินค้าของที่ระลึกจากผู้ประกอบการหัตถกรรม โดยคุณค่าต่อส่วนรวมอยู่ที่การรักษามรดก ความหลากหลายของวัฒนธรรม คุณค่าต่อผู้เยี่ยมชมอยู่ที่ความพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณีและการได้ซื้อของที่ระลึกที่พอใจ ยกตัวอย่าง เช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้จึงเป็น การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชมวัฒนธรรมและประเพณีซึ่งหมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ จัดขึ้นได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียศิลป์ เพื่อศึกษา ความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพต่อพิธีกรรมต่าง ๆ และได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคม และวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึก ต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรมโดยประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม (สำนักงานการพัฒนากการท่องเที่ยว, 2550) จากที่กล่าวมาจะเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทุกระดับทั้งระดับประเทศ และระดับท้องถิ่นย่อมจะมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมผสมกลมกลืนไปกับวิถีการดำเนินชีวิต ยกตัวอย่าง เช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในชุมชนใดชุมชนหนึ่งที่มีประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีความเชื่อ ย่อมต้องมีเรื่องราวและประเพณี พิธีกรรม กิจกรรมที่ทำให้นักท่องเที่ยวมาชม เรียนรู้และมีประสบการณ์ร่วมกับชุมชนได้อย่าง และแนวคิดที่สำคัญได้แก่ แนวคิดด้านแหล่งท่องเที่ยว (Melanie, Smith, 2003) ได้จำแนกประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ 13 ประเภท ดังภาพที่ 1 ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แสดงประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ที่มา (Melanie, Smith, 2003)

จากแนวคิดของ Melanie, Smith (2003) ซึ่งได้จำแนกประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไว้ อย่างหลากหลาย ประกอบด้วย แหล่งมรดก ศิลปะการแสดง ทักษะศิลป์ เทศกาลกิจกรรมพิเศษ ศาสนสถาน สิ่งแวดล้อมในชนบท ชนบทธรรมเนียม ภูมิปัญญา ศิลปะหัตถกรรม ภาษา อาหาร อุตสาหกรรม และการค้า วัฒนธรรมสมัยใหม่ และกิจกรรมตามความสนใจ ซึ่งทั้งหมดนี้ครอบคลุมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกดั้งเดิมที่คงความหมายและความงาม วิถีชีวิตที่มีเรื่องราวความเป็นมาซึ่งสืบทอดภูมิปัญญาที่ควรค่าแก่การเรียนรู้ ศาสนสถานที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของผู้คน รวมทั้งวัฒนธรรมสมัยใหม่ที่ชุมชนท้องถิ่นปรับตัวให้สอดคล้องกับ การเปลี่ยนแปลงแต่ยังคงคุณค่าความดั้งเดิมไว้ และยังครอบคลุมถึง ศิลปะการแสดงซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมเชิงวัฒนธรรมที่ท้องถิ่นนั้น ๆ สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อเชื่อมร้อยจิตใจและความสัมพันธ์ของผู้คนและดึงดูดใจนักท่องเที่ยวด้วย กล่าวโดยสรุปได้ว่า แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้น อยู่คู่กับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่นมาแต่ดั้งเดิม และสืบทอดรักษาทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่นรวมทั้งวัฒนธรรมสมัยใหม่ ที่สืบทอดคุณค่าในการเชื่อมร้อยสายสัมพันธ์ชุมชนท้องถิ่นและความเป็นชนชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนสถานซึ่งมีคุณค่าเชิงนามธรรมอย่างสูงยิ่งต่อประชาชนในท้องถิ่นและประชาชนของชาตินั้น ๆ ซึ่งต้องมีการจัดการที่เหมาะสมในการจรรโลงคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมดังกล่าวนี้ไว้ให้ยั่งยืน แนวคิดที่สำคัญอีกประการหนึ่งได้แก่

1) ศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การที่แหล่งท่องเที่ยว ชุมชน หรือชนเผ่าชนนั้นมีจุดดึงดูดความสนใจ หรือมีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ซึ่งสามารถสร้างความประทับใจและความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยว โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา 2 ด้าน คือ 1. คุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม 2. ศักยภาพทางกายภาพและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม องค์ประกอบที่ 2 ศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง องค์ประกอบที่มีส่วนช่วยเสริมแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมนั้น ๆ ให้มีความสำคัญ มีความเหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยมีหลักเกณฑ์ในการพัฒนา 2 ด้าน 1. ศักยภาพในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะดวก 2. ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง

วัฒนธรรมจากปัจจัย องค์ประกอบที่ 3 การบริหารจัดการ หมายถึงความสามารถในการควบคุมดูแล การดำเนินงาน การจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยเกณฑ์ประเมินด้านการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมภายในชุมชนนั้น จำแนกเป็น 2 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1.การจัดการด้านการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว 2.การจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ควรพิจารณาให้ครอบคลุมองค์ประกอบ เช่น องค์ประกอบด้านศักยภาพในการดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นสิ่งดึงดูดใจสำคัญสำหรับให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวชม รวมทั้ง องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการและด้านศักยภาพในการรองรับด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ซึ่งการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเชิงวัฒนธรรมจำเป็นต้องพิจารณาข้อมูล สารสนเทศจากการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อตรวจสอบศักยภาพของ แหล่งท่องเที่ยวด้วย (สำนักงานการพัฒนาการท่องเที่ยว, 2550)นอกจากการที่พื้นที่มีศักยภาพการจัดการ แหล่งท่องเที่ยวแล้วยังต้องมีแนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน แนวคิดการ ท่องเที่ยวแบบยั่งยืนของ (Theobald, 1994) และได้ถูกพัฒนาโดย Swarbrooke (1999) เพื่อมุ่งเน้นการการ รักษาสมดุลของการพัฒนาการท่องเที่ยวซึ่งนำไปสู่การเติบโตทางเศรษฐกิจ และการอนุรักษ์มรดกทาง วัฒนธรรม โดยแนวคิดนี้ตั้งอยู่บนคำจำกัดความว่าการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน คือการ ท่องเที่ยวซึ่งทำให้เศรษฐกิจเจริญงอกงาม แต่ต้องไม่ทำลายทรัพยากรซึ่งเกี่ยวกับการท่องเที่ยว และต้องไม่ ส่งผลเสียต่อมูลค่าทางวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยวนั้น รวมถึงโครงสร้างทางสังคมของพื้นที่เน้นที่การ พัฒนาที่ควบคู่กันไประหว่างการเติบโต และการรักษามูลค่าทางวัฒนธรรม โดยแนวคิดนี้จะเน้นการ วางแผนและจัดการที่เหมาะสม เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม หรือวิถีชีวิตของ ชุมชนซึ่งรวมถึงด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ทั้งนี้ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่ดีไม่ควรที่ จะมองมรดกทางวัฒนธรรม หรือแหล่งท่องเที่ยวเป็นเพียงแค่สินค้าที่จะนำรายได้เข้าสู่ประเทศ หากแต่ควร มองแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวให้เสมือนมรดกของคนทั้งประเทศที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ให้คงอยู่ต่อไป วัฒนธรรมและมรดกทางวัฒนธรรมเป็นรูปแบบการพัฒนาในการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่โดยแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงกิจกรรมต่างๆ มีบทบาทสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและผู้เข้าชม ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะเน้นการเดิน ทางไปสู่ ประสบการณ์และกิจ กรรมการมีส่วนร่วม ในวิถี ชีวิตที่อาจจะพบเห็นได้ยากใน ชีวิตประจำวัน (Ivanovic, 2008; Cooper Fletcher yall Gilbert and Wanhill, 2008; Goeldner & Ritchie, 2009) การจัดการการท่องเที่ยวเชิง วัฒนธรรมอย่างยั่งยืน จะมุ่งเน้นทั้งประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ชุมชน จะได้รับจากการจ้างงาน และรายได้ที่สูงขึ้นควบคู่ไปกับการคงไว้ซึ่งสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต แบบเดิม ที่สามารถสนองความต้องการของชุมชนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมควรเน้น ความเข้าใจวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทางวัฒนธรรมทั้งทางด้านภูมิปัญญา ความงาม จิตวิทยา และความรู้สึก ภายใต้แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จะมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และสร้างความประทับใจ พร้อมกับสร้างการมีส่วนร่วมของ ชุมชนเพื่อเป็นแรงผลักดันให้ช่วยกันอนุรักษ์ สืบทอดและถ่ายทอดศิลปวัฒนธรรม ซึ่งจะเป็นการคงไว้ซึ่ง

อัตลักษณ์ของชุมชน (Ismail, 2008; Ximba, 2009) ปัจจุบันทุกประเทศโดยเฉพาะประเทศในทวีปเอเชียและแอฟริกา ต่างเร่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงพัฒนา ทำให้ต้องมีการแข่งขันกันเพื่อให้เกิดการหลั่งไหลของนักท่องเที่ยว สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะไม่ควรละเลยได้แก่แนวคิดการแข่งขัน

แนวคิดสถานการณ์การแข่งขัน หมายถึงการดำเนินการต่าง ๆ ของทุกองค์กร ย่อมได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งจากภายนอกและภายในองค์กร เพราะเป็นระบบเปิดที่ต้องได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลของปัจจัยทางเศรษฐกิจ สภาพสังคม การเมือง กฎหมาย ความต้องการของลูกค้า การแข่งขันชิงความได้เปรียบในการแข่งขันของคู่แข่ง ตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การวิเคราะห์สถานการณ์การแข่งขัน เริ่มจากการวิเคราะห์การแข่งขันจากคู่แข่งทั้งที่อยู่ในสายงานเดียวกันรวมถึงคู่แข่งหรือมีทรัพยากรในการดำเนินการคล้ายคลึงกัน ความสามารถในการวิเคราะห์ คู่แข่งในขั้นต้นขึ้นอยู่กับความสามารถขององค์กรในการตระหนักรู้ขององค์กร การมุ่งใจให้พนักงานเขามามีส่วนรวมในการวิเคราะห์การแข่งขัน ทั้งนี้การกำหนดยุทธศาสตร์ในการตอบสนอง ต่อการแข่งขันขององค์กรให้ประสบความสำเร็จนั้นยังขึ้นกับปัจจัยสำคัญทั้งในเรื่องของการตระหนักรู้ขององค์กร การมุ่งใจให้พนักงานและองค์กรมีพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อการตอบสนองต่อคู่แข่ง รวมถึงความสามารถของผู้บริหารและพนักงานในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การตอบสนองต่อคู่แข่งในการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน ทุกองค์กรจะต้องติดตามสถานการณ์การแข่งขันในอุตสาหกรรมของตนอย่างใกล้ชิดโดยเฉพาะในประเด็นของลูกค้า Chen (1996) เพื่อสร้างขีดความสามารถการแข่งขันในแต่ละพื้นที่และเมื่อได้ข้อมูลและองค์ความรู้ในระดับหนึ่งผู้บริหารควรนำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาสร้างกรอบความคิดการวิเคราะห์เพื่อแสวงหาแนวทางการจัดการที่เหมาะสมต่อไป

ทฤษฎีเป็นองค์ความรู้ทางวิชาการที่ผ่านการคิดค้นและเป็นที่ยอมรับ ผู้รับผิดชอบการจัดการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีควรมีความรู้ในแนวคิดทฤษฎี ดังนี้

ทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ ทฤษฎี POCCC นั้นมาจากหน้าที่ 5 ประการ ที่ อองรี ฟาโยล (Henri Fayol) กำหนดขึ้นสำหรับการบริหารจัดการองค์กร ในแต่ละหน้าที่นั้นต่างก็มีความสำคัญในตัวเอง ขณะเดียวกันก็มีการเชื่อมโยงและส่งผลในกันและกัน เพื่อให้การทำงานสมบูรณ์และประสบความสำเร็จอีกด้วย ที่นำมาประยุกต์ใช้ใน การจัดการการท่องเที่ยว คือ การดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวในด้านการวางแผน การบริหาร ผู้รับผิดชอบ การควบคุม การจัดทำงบประมาณ การเฝ้าติดตาม การตรวจสอบ การประเมิน และการรายงานผลการท่องเที่ยว (Aree Naipinit & Thirachaya Maneenet, 2008) การดำเนินงานทั้งหมดมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนโดยสอดคล้องกับหลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่เหมาะสมตามสภาพจริง ข้อจำกัดทางสังคมและสิ่งแวดล้อม มิฉะนั้น การจัดการการท่องเที่ยวจะดำเนินไปอย่างไรทิศทางและล้มเหลว สำหรับการพิจารณาแนวทางระบบการจัดการการท่องเที่ยวและการบรรลุวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องพิจารณาเกี่ยวกับระบบย่อยหรือองค์ประกอบหลักของการจัดการการท่องเที่ยว บทบาทของแต่ละองค์ประกอบและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้นตลอดจนสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยว (Nipaporn Nooksoorn, 2005) การจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

ในการดูแลสถานที่ท่องเที่ยวควรมีหน้าที่ดังนี้ (1) จัดทำโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบอย่างสูงสุด (2) สำรวจข้อมูลและสารสนเทศทรัพยากรการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ (3) ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้เยี่ยมชม (4) การจัดการเว็บไซต์ท่องเที่ยว โดยกำหนดแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชนให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด (5) จัดให้มีการปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวและระบบรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาในพื้นที่รับผิดชอบ

ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน หลักการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนของสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมกับภาคการนั้น ได้แบ่งระดับของการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้ 1) การให้ข้อมูลข่าวสาร 2) การรับฟังความคิดเห็น 3) การเกี่ยวข้อง 4) ความร่วมมือ 5) การเสริมอำนาจแก่ประชาชน (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2549)

ทฤษฎี การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ต่อเนื่องและมีการทบทวนกระบวนการเวียนไปมาตลอดเวลา เพื่อให้องค์กรโดยรวมสามารถดำรงอยู่ในสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม กลยุทธ์ หมายถึง วิธีดำเนินงานที่มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร การวิเคราะห์ SWOT หมายถึง การวิเคราะห์ Strengths–Weaknesses –Opportunities–Threats โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างผลการประเมินสภาพของสภาพแวดล้อมภายในระหว่างจุดแข็งและจุดอ่อนและผลการประเมินสภาพของสภาพแวดล้อมภายนอก ระหว่างโอกาสและอุปสรรค ซึ่งทำให้เกิดกรณีโน้มเอียง 4 กรณี กรณีโน้มเอียง 4 กรณี กรณี “เด่นและเอื้อ” ควรจะเลือกกลยุทธ์การสร้างความเติบโต (Growth Strategy) กรณี “ด้อยและไม่เอื้อ” ควรจะเลือกกลยุทธ์การตัดทอน (Retrenchment Strategy) กรณี “เด่นแต่ไม่เอื้อ” และ “เอื้อแต่ไม่เด่น” ควรจะเลือกกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ (Stability Strategy) นอกจากนี้ได้รับองค์ความรู้ทางด้านการจัดการแล้ว จะต้องสนใจด้านการตลาด โดยประยุกต์ใช้ ทฤษฎีจัดการการตลาด เมื่อนำมาใช้กับ การตลาดการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวจะมีผลิตภัณฑ์ที่เป็นบริการ ดังนั้นจึงต้อง วางแผนการตลาดด้วย ส่วนประสมทางการตลาดบริการที่ประกอบด้วย 7Ps คือ Product, Price, Place, Promotion, Physical Evidence and Presentation และ Process แนวคิดส่วนประสมทางการตลาด สำหรับ ธุรกิจ บริการ (Service Marketing Mix) และเกี่ยวข้องกับการกำหนดกลยุทธ์การตลาด ของธุรกิจบริการ ประกอบด้วย 1. ด้านผลิตภัณฑ์ (Product) คือ สิ่งที่ผู้ขายต้องมอบให้แก่ลูกค้าและลูกค้าจะได้รับผลประโยชน์และ คุณค่าของผลิตภัณฑ์นั้น โดยทั่วไปผลิตภัณฑ์แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือผลิตภัณฑ์ที่มีตัวตน เช่น สินค้าพื้นเมืองของที่ระลึก อาหาร เครื่องดื่ม เป็นต้น และผลิตภัณฑ์ที่ไม่มีตัวตน 2. ด้านราคา (Price) หมายถึงคุณค่าผลิตภัณฑ์ ในรูปตัวเงิน ลูกค้าจะเปรียบเทียบระหว่างคุณค่า ส่วนตลาดโดยดูที่ จุดหมายของการเดินทาง และจำแนก รูปแบบของความต้องการที่แตกต่างกัน ในขณะที่ นักท่องเที่ยวจะมีความแตกต่างกัน และมีความเหมือนกันอยู่มาก เช่น กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบความ บันเทิงเร้าอารมณ์ หรือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ สนุกกับท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และพิจารณาที่ส่วนประสมการตลาดแต่ละตัว ส่วนประสม แต่ละตัวมี

ความสำคัญมากพอ ๆ กัน อย่างไรก็ตาม หน่วยงานการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีที่รับผิดชอบไม่ควรเลย องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ แม้ว่าจะเป็นการบริการ การกำหนด องค์ประกอบของการบริการให้ชัดเจนในแผนการตลาดที่ต้องการสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันและเติบโตตามเป้าหมายของธุรกิจ ซึ่งมี องค์ประกอบสำคัญ 4 ประการคือ ผลิตภัณฑ์หลัก ผลิตภัณฑ์คาดหวัง ผลิตภัณฑ์เสริม และผลิตภัณฑ์สวนขยาย (Kotler, Bowen & Makens, 2010) ซึ่งสามารถอธิบายผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมได้ดังนี้ 1) ผลิตภัณฑ์หลัก คือ คุณประโยชน์หลักของ ผลิตภัณฑ์ ซึ่งผู้บริโภคคาดหวังจากคุณลักษณะของผลิตภัณฑ์ กรณีจังหวัดเพชรบุรี ควรให้บริการหลักที่เป็นความรู้และข้อมูลความเป็นมา ตามที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง 2) ผลิตภัณฑ์คาดหวัง คือ บริการท่องเที่ยวที่ นักท่องเที่ยวที่เคยใช้บริการแล้ว รับรู้ว่าจะได้รับอะไรบ้าง นอกเหนือจากความรู้และข้อมูลที่ได้รับอยู่แล้ว เช่น บริการอาหารกลางวันแบบพื้นเมืองในหมู่บ้าน หรือการบริการเข้าร่วมพิธีกรรม เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับลูกค้าหรือตลาดเป้าหมายและช่วงเวลาที่เหมาะสม (Siriwan Sereerat, 2003) ประการสำคัญที่สุดได้แก่สภาพการณ์ด้านการท่องเที่ยวของจังหวัดเพชรบุรีที่มี แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ จังหวัดเพชรบุรี ศักยภาพสูงแห่งหนึ่งของประเทศ จังหวัดเพชรบุรีเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวชาวไทยมาเยี่ยมชมมากเป็นอันดับ 9 ของประเทศในปี 2559 และเพิ่มมากขึ้นในปี 2560 เป็นอันดับ 8 ของประเทศในปี 2560 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีอันดับแรกได้แก่ ศิลปะและงาน สกulpture เมืองเพชร เนื่องจากเพชรบุรีเป็นเมืองในประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ที่ยังคงปรากฏการณ์ การตั้งถิ่นฐานของชุมชน มาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์สืบเนื่องถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุดังกล่าวเมืองเพชรบุรีจึงมีมิติในด้านความเป็นเมือง ร่วมสมัยบนรากฐานของวัฒนธรรมที่สั่งสมมาทุกยุคทุกสมัย จากหลักฐานทางโบราณคดีและศิลปกรรม สามารถบ่งบอกถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และชุมชนอย่างดี งานศิลปกรรมเมืองเพชร โดยเฉพาะ ในสมัย อยุธยาตอนปลายเป็นต้นมาได้รับการกล่าวถึงในด้าน ความงามและเอกลักษณ์ของช่าง มีความงามเชิงช่างชั้นครู เป็นงานศิลปะที่มาจากมรดกทางวัฒนธรรมที่ไม่สามารถจับต้องได้ เป็นความรู้ความชำนาญของช่างในการสร้างสรรค์ผลงาน ในขณะที่มรดกทางความคิดที่ถ่ายทอดออกมานำเสนอผ่านการสื่อความหมายและสามารถจับต้องได้คือ ผลงานที่แล้วเสร็จตลอดจนลักษณะพิเศษที่เป็นแบบเฉพาะท้องถิ่น เรียกกันทั่วไปว่า สกulpture เมืองเพชร (จิตตรา มาคะผล และคณะ, 2563) ประกอบด้วย ช่างเขียน ช่างมุก ช่างไม้ ช่างหุ่น ช่างปั้น ช่างศิลปกรรม ช่างรัก ช่างบุ ช่างกลึง ช่างหล่อ ช่างไม้สูง ช่างฉลุกระดาช ช่างแกะสลัก ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวที่ปรากฏใน จังหวัดเพชรบุรี อันดับแรกได้แก่งานศิลปกรรมปูนปั้นเมืองเพชร เพชรบุรีเป็นเมืองแห่งช่างศิลป์ที่สืบทอดกันมาช้านาน งานศิลปกรรม เมืองเพชรเป็นผลงานที่เกิดจากช่างพื้นบ้าน และได้พัฒนาฝีมือรูปแบบ เนื้อหา จนเป็นลักษณะเฉพาะของช่างเมือง เพชรบุรี พร้อมกันนั้นได้มีการถ่ายโอน ค้นคว้า ศึกษาวิธีการทางศิลปกรรมของกลุ่มช่างจากวัดต่าง ๆ จนมีรูปแบบ เอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็น "งานสกulpture เมืองเพชร" ที่มีมาแต่โบราณและยังคงอยู่ในปัจจุบัน งานสกulpture เมืองเพชร ที่โดดเด่นที่สุดคือ งานปูนปั้นศิลปกรรมแขนงมีความเฉพาะตัวทั้งการออกแบบลวดลาย วิธีการ ทำงาน รวมถึงวัสดุที่ยังคงยึดตามยุคโบราณที่มีคุณภาพสูงและเก็บไว้ได้นาน ลวดลายของงานปูนปั้นเมืองเพชรจะ แตกต่างหลากหลาย ไม่นิยม

ทำให้ซ้ำกัน ผลงานปูนปั้นเมืองเพชรบุรียุคปัจจุบันมีการพัฒนาสืบเนื่องจาก ผลงานช่างเมืองเพชรบุรี ปรากฏหลักฐานระหว่าง พ.ศ. 2460 – 2510 ได้แก่ แบบลวดลายอสมมาตร การสร้าง งานแนวสัจนิยม แบบแผนการออกลวดลายในงานหน้าบัน และความนิยมแสดงเรื่องราวผ่านงานประติมากรรมหรือ งานประติมากรรม ผ่านกลุ่มประติมากรรม “ตัวทับลาย” (ดวงกมล บุญแก้วสุข, 2559) บทบาทหน้าที่ของงานปูนปั้นในด้านอื่น ๆ พบว่า งานปูนปั้นเป็นการ สร้างสรรค์ศิลปะด้านประติมากรรม ปรากฏให้เห็นตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น อุโบสถ วิหาร ฯลฯ เพื่อเน้นความงาม ความโอ้อ่า แสดงให้เห็นถึงความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ในด้านคุณค่าของงานปูนปั้นพบว่า มีความงามด้าน รูปแบบ การจัดองค์ประกอบ และการถ่ายทอดความรู้ด้านภูมิปัญญา โดยในงานปูนปั้นแต่ละชิ้นจะสะท้อน ความคิด การสร้างสรรค์ และสอดแทรกเรื่องราวทางประวัติศาสตร์เอาไว้ อีกทั้งยังสะท้อนคติความเชื่อและ หลักธรรมตามพระพุทธศาสนาอีกด้วย และงานปูนปั้นในแง่ของการเป็นแหล่งรายได้ (พระมหาสมนึก จันทร์ทอง, 2551) สถานที่ทั่วไที่มี ความเกี่ยวข้องกับหรืองานแสดงปูนปั้น และงานปูนปั้นในแง่ของการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ งานปูนปั้น งามเกียรติในฐานะศิลปกรรมร่วมสมัย ที่สร้างขึ้นในโครงการถนนคนเดินราชดำเนิน ยามเย็น จังหวัดเพชรบุรี เป็นรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเรื่องสกุลช่างมาเป็นจุดขายและช่วยทำให้เป็นจุดท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดเพชรบุรี (ขวัญชนก ทองล้วน, 2558) เพชรบุรีมี การท่องเที่ยวของชุมชนชาติพันธุ์ไทยทรงดำเป็นหนึ่งในชุมชนที่นักท่องเที่ยวจำนวนมากให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ถูกกวาดต้อนเข้ามาตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทยมายาวนาน ชาวไทยทรงดำมีวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่น แตกต่างจากชาติพันธุ์อื่น ทั้งการแต่งกาย ทรงผม บ้านเรือน อาหารภาษา วิถีชีวิต และความเชื่อที่สืบทอดกัน ก่อให้เกิดพิธีกรรมและประเพณีที่น่าสนใจ สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ในชุมชนไทยทรงดำแบ่งได้ 2 ประเภท คือ 1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ ก็มีเขาย้อย ที่เขาย้อยจะมีถ้ำใหญ่ ที่น่าจะเข้ามาเที่ยวชม บรรยากาศ ด้านในก็จะเย็น สบาย เป็น ถ้ำที่รัชกาลที่ 4 เคยมาปักกลดนั่งวิปัสสนาตอนพระองค์บวช 2) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวที่เป็นวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของชาวไทยทรงดำ ได้แก่ เอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของชุมชนชาวไทยทรงดำที่โดดเด่นและแตกต่างจาก การท่องเที่ยวชุมชนอื่น ๆ สิ่งที่ชาวไทยทรงดำภาคภูมิใจคือ การสืบเชื้อสายเผ่าพันธุ์ และประเพณีที่รักษากันมา หลายชั่วอายุคน ซึ่งเป็นประเพณีที่มาจากประเทศลาว ในส่วนที่พักอาศัยบ้านไทยทรงดำแบบโบราณสามารถเยี่ยมชมได้ที่ วัดหนองปรัง และพิพิธภัณฑสถานอนมนักท่องเที่ยวสามารถเที่ยวชมที่อยู่อาศัยของชาวไทยทรงดำแบบ โบราณได้ที่วัดหนองปรัง มีการสร้างบ้านไทยทรงดำไว้ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปเยี่ยมชมได้โดยไม่เสีย ค่าใช้จ่าย และสามารถค้นหาข้อมูลจากพิพิธภัณฑสถานอนมนก่อนเพื่อชมข่าวของเครื่องใช้ในบ้าน ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบ ก่อสร้างบ้าน และพื้นที่ใช้สอยต่าง ๆ ของตัวบ้านเพื่อให้เกิดความเข้าใจในภูมิปัญญาของชาวไทยทรงดำมาก ยิ่งขึ้น (ธนัญญ์ โชคปรีดาพานิช, 2562) แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเภท แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนาได้แก่ วัดถ้ำเขาหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี วัดถ้ำเขาหลวง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี หนึ่งในแหล่งท่องเที่ยวเก่าแก่ของเพชรบุรี ตั้งอยู่บนเขาหลวง ภูเขาสูงเล็ก ๆ ที่มีความสูงเพียง 92 เมตร สร้างขึ้นในรัช

สมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ภายในประดิษฐานพระพุทธรูปที่สวยงาม และยังมีช่องกว้างที่แสงอาทิตย์ส่องเข้ามากระทบแนวหินก่อให้เกิดความมีพระพุทธรูปองค์ใหญ่ (หลวงพ่อโต) พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่มืองจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาและฤดูกาล ลำแสงก็จะทำมุมแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งเป็นเสน่ห์ที่ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติเข้ามาเที่ยวที่นี่กันไม่ขาดสาย วัดเขาตะเครา จังหวัดเพชรบุรี หนึ่งในวัดริมคลองบางครกที่พุทธศาสนิกชนนิยมเดินทางไปไหว้ “หลวงพ่อทอง” พระพุทธรูปปางมารวิชัย สูง 29 นิ้ว หน้าตักกว้าง 21 นิ้ว เชื่อกันว่าเป็นพระพี่พระน้องกับ “หลวงพ่อโสธร” จังหวัดฉะเชิงเทรา, “หลวงพ่อบ้านแหลม” จังหวัดสมุทรสงคราม, “หลวงพ่อวัดบางพลีใหญ่ใน” จังหวัดสมุทรปราการ และ “หลวงพ่อวัดไร่ขิง” อีกทั้งบริเวณใกล้เคียงกันยังเป็นที่ตั้งของตลาดน้ำวัดเขาตะเครา ให้ได้ไปเดินเที่ยวเลือกซื้อสินค้านานาชนิดกันด้วย วัดพระพุทธไสยาสน์ (วัดพระนอน) สถานที่ประดิษฐานพระพุทธไสยาสน์หรือพระนอนที่มีอายุเก่าแก่กว่า 400 ปี มีความยาว 43 เมตร มีความสูงจากพระเศียรถึงฐานบรรทม 15 เมตร จัดเป็นพระนอนที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 4 ของประเทศ วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดที่มีประวัติศาสตร์ยาวนาน เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดวรวิหาร สันนิษฐานได้ว่าสร้างขึ้นในสมัยกรุงศรี วัดนี้มีความโดดเด่นอยู่ที่พระอุโบสถที่สวยงาม ภายในมีภาพจิตรกรรมฝาผนังเหล่าเทพชุมนุม ภาพทวารบาล ภาพพุทธประวัติ อายุกว่า 300 ปี ศาลาการเปรียญนี้มีการแกะสลักไม้ที่สวยงาม โดยเฉพาะบานประตูสลักลายก้านขดปิดทอง และยังมีธรรมาสันเทิ้นซึ่งแกะสลักลงรักปิดทอง รูปทรงเป็นบุษบกทั้งดงามและสมบูรณ์ รวมถึง “หลวงพ่อหกนิ้ว” พระพุทธรูปที่มีนิ้วพระบาทเฉพาะข้างขวา 6 นิ้ว ประดิษฐานอยู่เบื้องหลังองค์พระประธานในพระอุโบสถ วัดมหาธาตุวรวิหาร พระอารามหลวงชั้นตรี ที่มีความสำคัญอีกแห่งของจังหวัดเพชรบุรี สันนิษฐานว่าน่าจะมาตั้งแต่สมัยทวารวดี เนื่องจากมีการค้นพบโบราณวัตถุสมัยนั้นจำนวนมากภายในบริเวณวัด ภายในวัดมีสิ่งน่าสนใจมากมาย เช่น พระวิหารหลวง และยังมี “หลวงพ่อวัดมหาธาตุ” หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “หลวงพ่อคักพระวิหารน้อย เป็นสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยา โดยมีฐานอ่อนโค้งทรงสำเภา เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหลวงพ่ออุทอง ศิลปะแบบอุทอง ปางมารวิชัย บนฐานมีลายปูนปั้นและประดับกระจกสวยสดงดงาม พระปรารค์ 5 ยอด เป็นสัญลักษณ์สูงตระหง่านในเขตพุทธาวาส สามารถมองเห็นได้แต่ไกลทั้ง 4 ทิศ วัดจากฐานถึงยอดนภศูลได้ 55 เมตร รอบฐานยาว 120 เมตร มีอายุราว 1,000 กว่าปี ภายในบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ บริเวณรอบพระปรารค์มีระเบียงคดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ในระเบียงคดมีพระพุทธรูปจำนวน 193 องค์ ประดิษฐาน พุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 8 นิ้ว หัตถ์ซ้ายถือพัด ซึ่งเป็นที่เคารพบูชา แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านอาหาร จังหวัดเพชรบุรีมีวัฒนธรรมด้านอาหารที่สืบทอดกันมายาวนานโดยเฉพาะขนมหวาน จังหวัดเพชรบุรีได้ชื่อว่าเป็นดินแดนที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยอาหารนานาชนิด ทั้งพืช ผัก ผลไม้ อาหารทะเล และขนมหวานพื้นเมืองที่มีความอร่อยเลิศรส ดังคำขวัญของจังหวัดเพชรบุรีที่ว่า "เขาวังคู่บ้าน ขนมหวาน เมืองพระ เลิศล้ำศิลปะ แดนธรรมะ ทะเลงาม" ดังนั้นหากจะเรียกว่าเมืองเพชรเป็นเมืองขนมหวาน พื้นเมืองก็คงไม่ผิดเพราะเป็นแหล่งรวมของขนมหวานพื้นเมืองนานาชนิดที่เป็นที่รู้จักกันมาช้านาน อาทิ ขนม หม้อแกง ฝอยทอง ทองหยอด ทองหยิบ เม็ดขนุน บ้าปิ่น ขนมชั้น ขนมขี้หนู และข้าวเกรียบงา เป็นต้น ซึ่งขนมหวานพื้นเมืองดังกล่าวถือ

เป็นสินค้าบริโภคที่สำคัญที่ผลิตขึ้นจากภูมิปัญญาท้องถิ่นสืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ จนถึงปัจจุบันและเป็นสินค้าพื้นเมืองที่ขึ้นชื่อของเมืองเพชรบุรี ซึ่งปัจจุบันเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือนของ ท้องถิ่น การอนุรักษ์ขนมหวานพื้นเมืองให้คงอยู่ แนวทางอนุรักษ์ขนมหวานพื้นเมืองให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมเส้นทางการท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีโดยทำเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้คนใน ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ณปภา หอมหวล และชนานุช เงินทอง, 2562)

5. กรอบการวิเคราะห์ ผู้เขียนจะใช้แนวคิดแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวคิดศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม แนวคิดสถานการณ์การแข่งขัน และทฤษฎีจัดการการตลาด การจัดการเชิงกลยุทธ์ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน ทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์โดยเริ่มจาก

5.1 การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า จังหวัดเพชรบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่หลากหลายโบราณคดีและศิลปะกรรม ชุมชนชาติพันธุ์และด้านศาสนา รวมถึงด้านอาหารและขนมหวานดังนั้นในด้านการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดเพชรบุรีจึงไม่มีข้อสงสัย ส่วนด้านศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จากสถิติการเข้าเยี่ยมชม แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ของจังหวัดเพชรบุรีจำนวนเฉลี่ย 609327 คน ต่อปี (กลุ่มข้อมูลสถิติด้านการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงกีฬาและการท่องเที่ยว) แสดงว่าจังหวัดเพชรบุรีมีศักยภาพการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ด้านแนวคิด สถานการณ์การแข่งขัน ผู้เขียนใช้การวิเคราะห์ SWOT ผลปรากฏดังนี้

จุดแข็ง (Strength) จังหวัด เพชรบุรีมี ทรัพยากรธรรมชาติสมบูรณ์และหลากหลาย แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีคุณภาพ เช่น ทะเล ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำ ทิวทัศน์วัฒนธรรมสูง สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว อาทิ วัดต่างๆ พระราชวัง พิพิธภัณฑสถาน ศูนย์วัฒนธรรม และสามารถพัฒนา/ต่อยอดเป็นอาชีพระดับทักษะได้ อาทิ ศิลปะช่างสิบหมู่ ไกล่กรุงเทพฯ ระยะทางประมาณ 120 กิโลเมตร ซึ่งเป็นศูนย์กลางการพัฒนาของประเทศ และเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญ เช่น ด้านท่องเที่ยว การลงทุน- มีสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานในระดับดี เช่น เส้นทางคมนาคม ระบบไฟฟ้าประปา โทรศัพท์ การคมนาคมสะดวกและมีหลายรูปแบบ อาทิ การคมนาคมทางบก เช่น ถนนเพชรเกษม ที่มีคุณภาพในระดับดี ถนนเลียบชายฝั่งทะเลด้านตะวันตกของอ่าวไทยซึ่งระยะปัจจุบันเชื่อมโยงจังหวัดสมุทรสงครามและเพชรบุรี สำหรับระยะต่อไปจะเชื่อมโยงต่อเนื่องจังหวัดประจวบคีรีขันธ์และชุมพร รถไฟสายใต้ที่มีเส้นทางผ่านจังหวัดเพชรบุรี การคมนาคมทางอากาศมีท่าอากาศยานหัวหิน (สนามบิน บ่อฝ้าย) ซึ่งมีทั้งเที่ยวบินภายในประเทศและระหว่างประเทศ จุดอ่อนด้านนโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ ภาครัฐควรออกนโยบายจัดทำโครงการต่าง ๆ รวมถึงการจัดสรรงบประมาณ เพื่อ นำชุมชนไปสู่เป้าหมายทิศทางเดียวกัน ภาครัฐต้องปลูกฝังแนวคิดในการบริการประชาชนแก่เจ้าหน้าที่ของภาครัฐ เพื่อให้เกิด ความคิดความตั้งใจในการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในด้านที่ ๆ อันจะส่งผลให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนโดยรวม ขณะเดียวกันเมื่อมี

การออกนโยบายหรือโครงการต่าง ๆ จากภาครัฐ หรือสวัสดิการต่าง ๆ จะต้อง กระทำอย่างเป็นธรรม ส่งเสริมโดยการให้ชุมชน ไปดูงานจากต่างจังหวัดที่เป็นเลิศในการพัฒนาชุมชนให้ประสบผลสำเร็จและ รวมถึงต้องมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้เสมอ โอกาส ด้านโอกาสและความเท่าเทียมกันทางสังคม อยู่ในเกณฑ์ที่ดีอาทิสัดส่วนประชากรยากจน ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประเทศ สถานบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐาน HA และอัตราการเสียชีวิตของทารกอยู่ในระดับ ค่าเฉลี่ยประเทศ ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรและ มาตรฐานการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี (ค่าเฉลี่ยฯ O-Net ม.3 ลำดับที่ 19 ของประเทศ) อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้าง ดีด้านการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ที่ดีอาทิการบริหาร จัดการเพื่อลด ความเสี่ยง ป้องกัน และบรรเทาภัยพิบัติอยู่ในระดับดีมาก พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.16 ฟาร์มที่ ได้รับรอง มาตรฐาน GAP อยู่ในระดับเดียวกับค่าเฉลี่ยประเทศระบบบริหารจัดการภาครัฐอยู่ในเกณฑ์ที่ดีอาทิการ ให้บริการสาธารณสุขภาคพื้นฐาน ต่อประชาชน เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า อินเทอร์เน็ต สำหรับด้านคดียาเสพติด ยังคงเป็นปัญหา เนื่องจากมีสัดส่วนสูง กว่าค่าเฉลี่ยประเทศ อุบัติเหตุ . ด้านพัฒนาและทักษะการทำงาน และการสร้างความเชื่อมั่นแก่ นักท่องเที่ยว และสร้างเครือข่ายการตลาดระหว่างกลุ่มกันเอง เพื่อลดการ แข่งขันกันเองระหว่างกลุ่ม การขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน สมาชิกในชุมชนจะต้องหาทางแบ่งปันโอกาส และพื้นที่ในการทำมาหากินอย่างเท่า เทียมกัน เพื่อก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่สมาชิกทุกคนในชุมชน อันจะทำให้สมาชิกในชุมชนอยู่ ร่วมกัน ได้อย่างสันติสุข ด้านความปลอดภัย ขาดสร้างมาตรฐานด้านความ ปลอดภัยในการท่องเที่ยว เพื่อทำให้เกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบุรี ขาดการสื่อสารองค์กร และการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายช่องทาง และการสนับสนุนจากผู้นำองค์กรแต่ ละภาคส่วนโดยเฉพาะข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว แหล่งที่พัก ร้านอาหาร และเส้นทางที่ชัดเจน ที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและ การจัดการเชิงกลยุทธ์ หมายถึง กระบวนการที่ ต่อเนื่องและมีการทบทวนกระบวนการเวียนไปมาตลอดเวลา เพื่อให้องค์กรโดยรวมสามารถดำรงอยู่ใน สิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม กลยุทธ์ หมายถึง วิธีดำเนินงานที่มั่นใจได้ว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ขององค์กร จังหวัดยังมีจุดอ่อนในด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติเนื่องจากขาดการมีส่วนร่วม ของประชาคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิเคราะห์แนวคิดสถานการณ์การแข่งขัน จังหวัดเพชรบุรีและจังหวัดอื่น ๆ ของประเทศไทยมี ศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีทั้งจุดเด่นและจุดด้อยที่คล้ายกัน (Competition Rivalry) เพราะ ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งจากภายนอกและภายในจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลของปัจจัยทาง เศรษฐกิจ สภาพสังคม การเมือง กฎหมาย ความต้องการของลูกค้า การแข่งขันความได้เปรียบในการ แข่งขันของกลุ่มแข่งขัน ตัวอย่างเช่นจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของประเทศมีแหล่ง ท่องเที่ยว หลากหลาย แหล่งท่องเที่ยวบางประเภทมีความได้เปรียบ จังหวัดเพชรบุรีมาก อาทิชายหาดที่ สวยงามขาวสะอาด แต่แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมยังเป็นรอง จังหวัดเพชรบุรี ด้าน โบราณสถาน โบราณวัตถุ แหล่งท่องเที่ยวเชิงศาสนา และเชิงชาติพันธุ์วรรณะ ถ้าจังหวัดเพชรบุรีดำเนินการจัดการเชิงกล ยุทธ์ที่เหมาะสมจะตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่เนื่องจากหน่วยงานรับผิดชอบหลัก

เป็นหน่วยงานราชการจึงมีข้อด้อยในด้านการเข้าถึงพฤติกรรมทางการตลาดของลูกค้าทำให้การจัดการไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ด้านการตลาดเป็นจุดด้อยที่สุดของหน่วยงานทางราชการที่รับผิดชอบการจัดการการท่องเที่ยวทุกองค์ประกอบเนื่องจากโครงสร้างของหน่วยราชการไม่สามารถปรับตัวเพื่อตอบสนองพฤติกรรมทางการตลาดของลูกค้าได้อย่างเหมาะสม

สรุป

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมใน จังหวัดเพชรบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก แต่พบว่ามีจุดอ่อน ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และไม่มีสถานพยาบาลที่น่าเชื่อถือและเพียงพอในยามฉุกเฉิน ด้านการคมนาคม แม้ว่าจะมีการเพิ่มสัญญาณไฟจราจรบริเวณสามแยกหรือสี่แยกเพื่อลดอุบัติเหตุ ส่วนด้านโรงแรมและที่พักจะกระจุกตัวอยู่ที่อำเภอชะอำ ในอำเภอเมืองมีน้อยมาก เนื่องจากความหนาแน่นของอาคารพาณิชย์ และที่พักของประชาชน ชัดเจน ด้านอาหารและขนมหวานอยู่ในระดับที่รู้จักแพร่หลาย เนื่องจากมีการ ประชาสัมพันธ์และจัดทำคู่มือร้านอาหารที่ได้มาตรฐาน และด้านบุคลากร ต้องมีการพัฒนาเนื่องจากการให้บริการของเจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวยังขาดประสิทธิภาพ

การอภิปรายผล ผลสรุปการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของระบบการท่องเที่ยว (Nipaporn Nooksoorn, 2005) ที่ระบุว่าจัดการการท่องเที่ยวของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดูแลสถานที่ท่องเที่ยวควรมีหน้าที่ดังนี้ (1) จัดทำโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบอย่างสูงสุด (2) สำรวจข้อมูลและสารสนเทศทรัพยากรการท่องเที่ยวและแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ (3) ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อสร้างความประทับใจแก่ผู้เยี่ยมชม (4) การจัดการเว็บไซต์ท่องเที่ยว โดยกำหนดแนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชนให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด (5) จัดให้มีการปลอดภัยในสถานที่ท่องเที่ยวและระบบรักษาความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวที่มาในพื้นที่รับผิดชอบ (สำนักงานการพัฒนาการท่องเที่ยว, 2550) สอดคล้องกับแนวทางอนุรักษ์ขนมหวานพื้นเมืองให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรีโดยทำเป็นเส้นทาง การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเพื่อให้คนใน ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นบนพื้นฐานของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ธปท หอมหวล และชนานุช เงินทอง, 2562) ด้านการจัดการด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์วรรณะ สอดคล้องกับการท่องเที่ยวของชุมชนชาติพันธุ์ไทยทรงดำที่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาตั้งรกรากอยู่ในประเทศไทยมายาวนาน ชาวไทยทรงดำมีวัฒนธรรมประเพณีที่โดดเด่นแตกต่างจากชาติพันธุ์อื่น ทั้งการแต่งกาย ทรงผม บ้านเรือน อาหารภาษา วิถีชีวิต และความเชื่อที่สืบทอดกัน ก่อให้เกิดพิธีกรรมและประเพณีที่น่าสนใจ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1. ควรพัฒนาการจัดการการตลาดของหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน
2. จัดการปัญหาด้านศักยภาพของการท่องเที่ยว ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
3. การจรรยาบรรณและการขนส่งให้เกิดอุบัติเหตุที่น้อยที่สุด
4. จัดทำคู่มือการท่องเที่ยวแสดงแหล่งท่องเที่ยวการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แสงลัมสุวรรณ และ ศรัณยา แสงลัมสุวรรณ. (2555). การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน. *วารสารนักบริหาร*, 32(4), 139-146.
- ขวัญชนก ทองลั่น. (2558). *ปู้นบ้านรามเกียรติ์บนถนนราชดำเนิน จังหวัดเพชรบุรี: พลวัตของการใช้รามเกียรติ์ในศิลปะไทยร่วมสมัย* (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตตรา มาคะผล และคณะ. (2563). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้งานศิลปกรรมปู้นบ้านเมืองเพชร. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตรวิจััย*, 12(1), 17-28.
- ณปภา หอมหวล และชนานุช เงินทอง. (2562). การศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ขนมหวานพื้นเมืองให้เป็นแหล่งเรียนรู้และส่งเสริมเส้นทางท่องเที่ยวจังหวัดเพชรบุรี. *วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 14(3), 32-41.
- ดวงกมล บุญแก้วสุข. (2559). *ศิลปะสกุลช่างเพชรบุรี: จากอดีตถึงปัจจุบัน* (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนัญญ์ โชคปริดาพานิช. (2562). ขีดความสามารถการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในชุมชนชาติพันธุ์ไทยทรงดำเขาย้อย เพชรบุรี. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 13(2), 101-114.
- พระมหาสมนึก จันทร์ทอง. (2551). *ศิลปะปู้นบ้าน เมืองเพชรบุรี และสร้างคุณค่าและวัฒนธรรมมา* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานการพัฒนาการท่องเที่ยว. (2550). *การประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม*. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2564, จาก <http://www.tourism.go.th/2010/th/home/index.php>
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2549). *การมีส่วนร่วมของประชาชน*. สืบค้นเมื่อ 24 มีนาคม 2564, จาก <https://recc.erc.or.th/index.php/2015-07-07-07-53-46/464-2010-02-01-08-32-52>
- Aree Naipinit & Thirachaya Maneenet. (2008). *People Participation in Village-Based Tourism, Bu Sai Home Stay, Wang Nam Kiao District, Nakhon Ratchasima Province* (Master's Thesis, Faculty of Management Science). Khon Kaen University.

- Cooper, C., Fletcher, J., Fyall, A., Gilbert, D. & Wanhill, S. (2008). *Tourism Principles and Practice*. (4th ed.). Harlow, UK: FT Prentice–Hall.
- Goeldner, C. R., & Ritchie, J. R. B. (2009). *Tourism: Principles, Practices and Philosophies*. NY: John Wiley and Sons.
- Melanie K. Smith. (2003). *Issues in Cultural Tourism Studies*. London: Routledge.
- Nipaporn Noodsorn. (2005). *Opinions of Thai Tourists for Visiting Phuket Province* (Master's Thesis). Srinakharinwirot University.
- Siriwan Sereerat. (2003). *Modern Business Management*. Bangkok: D.K. Today.
- Swarbrooke, J. (1999). *Sustainable Tourism Management*. London: CABI.
- Theobald, W. F. (1994.). *Global tourism: The next decade*. Oxford: Butterworth–Heinemann.
- vanovic, M. (2008). *Cultural tourism*. Cape Town, South Africa: Juta & Company.
- Ximba, E. Z. (2009). *Cultural and heritage tourism development and promotion in the Ndwedwe municipal area: perceived policy and practice* (Masters of Recreation and Tourism). University of Zululand, University of Zululand.